

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 YHC: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го СІЧНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 11, 1955. No. 5. VOL. LXII.

ПІСЛЯ ЗВЕРНЕННЯ „ПРО СТАН УНІІ”, ПРЕЗИДЕНТ ПОСИЛАЄ ДО КОНГРЕСУ ДАЛЬШІ ПРОЄКТИ

Вашингтон. — Після свого програмового звернення про Стан Унії в дні 6 ч. м. на спільному засіданні Сенату й Палати Репрезентантів, през. Айсенгавер дня 10 січня звертається до Конгресу з посланням про полегші для торгівлі з закордоном. Це послання президента є перше з серії цілого ряду звернень, в яких президент буде докладніше розвивати окремі справи, про які він згадавав в своїй промові про Стан Унії, вихолошеної 6 січня цього року. В політичних колах передбачають, що законопроект про полегші для торгівлі з закордоном має найкращі шанси на те, щоб його прийняв 84 Конгрес, в якому вирішує демократична більшість. Президент домагався лібералізації закону про торгівлю з закордоном ще 30 березня минулого року, але контролюваний республіканцями Конгрес не погодився на зменшення мита від закордонних товарів і продовжив повноваження президента зменшувати мито тільки на один рік. Тепер вже внесено узгоджений з урядовими колами законопроект, щоб повноваження президента, які кінчаються 12 червня цього року, продовжити на три роки. Згідно з новим законопроектом президент мав би право кожного року зменшувати мито на п'ять відсотків в порівнянні зі станом, який був 1 липня цього року. Цей законопроект висунув першого дня цієї сесії демократичний конгресмен Джері Купер, голова Комісії Способів і Методів в Палаті Репрезентантів. Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн заявив, що він поставив цей законопроект на перше місце наряду в палаті. Одночасно голова громадської групи Луїс Г. Пілк звернувся з проханням до президента і Конгресу, щоб збільшити торгівлю з комуністичними державами, щоб була більша господарська співпраця між Сходом і Заходом. В залі цієї групи говориться про те, що самі ЗДА не будуть мати більшої користі з полегші в торгівлі з комуністичними державами, але американські союзники в Європі потребують торгівлі з комуністичними державами для оголошення своєї економіки, а більша господарська рухливість американських союзників в Європі лежить в інтересі ЗДА. У зверненні про Стан Унії президент затримав такі справи: редукцію деяких импортних мит; технічну допомогу для малорозвинених країн;

Президент Айсенгавер вихолошує перед 84-м Конгресом своє послання про Стан Унії.

себто продовження дотеперішньої політики уряду щодо допомоги закордонним країнам; поширення закону про військовий побір; пропозиція нової програми про вишколення військових резерв; у зв'язку з цим останнім — продовження на дальших два роки т. зв. оборонного продукційного акту, що пов'язує промисел із оборонною підготовкою країни; справу водних резерв; справу будови нових шляхів; справу публічних робіт; допомогу на випадок посухи для дрібних фермерів; продовження т. зв. акту про малі бізнеси; справу будови нових мешкальних домів; поширення медичної допомоги; справи, зв'язані з публічною освітою і допомогою для неї з боку держави; заповідь збільшити мінімум винагороду з 75 цт. за годину на 90 цт.; перевірку робітничого закону Тефта-Гартлі; підвищення для державних службовців, включно з поштовиками, при чому мала б прийняти й підвищення пенсій; справу підвищення платні для членів Конгресу і судівництва; згаданих імміграційного закону МекКаррена; справу призначення правстейт Гавайських островів і Аляски; врешті призначення права голосування 18-річним громадянам. Деякі з тих справ знаходились вже в попередній каденції Конгресу й тепер будуть відновлені, інші наново оголошені. Назагал реакція всього Конгресу була дуже позитивна, зокрема позитивно поставилась більшість демократів. Проте, провід демократичної партії, крім того її голова Голл, різко критикував те звернення президента.

Нема виглядів на зміну закону МекКаррена-Волтера

Вашингтон. — В політичних колах передбачають, що нема виглядів на те, щоб 84 Конгрес змінив імміграційний закон МекКаррена-Волтера. Цей закон ухвалено в 1952 році проти „вета“ тодішнього президента Геррі Трумана. Президент Айсенгавер обіцяв під час виборчої кампанії змінити цей закон, і в своїм зверненні про Стан Унії в 1953 році домагався зміни цього закону, але Конгрес, в якому більшість мали республіканці, не зробив жадних заходів в цьому напрямі. Тепер президент Айсенгавер знову звертається з цією справою, але вже до демократичного Конгресу, домагаючись зміни в законі МекКаррена-Волтера, в якому є багато „поважних і несправедливих обмежень“. Головою Підкомісії для справ імміграції в Палаті Репрезентантів має бути один із співавторів цього закону — демократичний конгресмен Френсіс Е. Волтер, який оборує цей закон, кажучи, що в ньому нема расових і релігійних обмежень. Головою Підкомісії для імміграційних справ у Сенаті має бути демократичний сенатор Гарлі М. Кінг, який був проти ухвалення закону МекКаррена-Волтера, але в політичних колах сумніваються, чи в Сенаті буде потрібна більшість для зміни цього закону, як цього домагався конгресмен Віктор Л. Анфурс. Цей бруклінський конгресмен твердить, що імміграційний закон МекКаррена-Волтера треба б зовсім змінити, щоб він дійсно „відповідав американським поглядам про справедливість і чесну гру“.

ПОСАДНИК ДЖЕРЗІ СІТІ ЗАКЛИКАЄ НАСЕЛЕННЯ МІСТА ДО СВЯТКУВАННЯ „ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ“

НА УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО РІЗДВА ВІДБУЛАСЯ ХВИЛЮЮЧА ПЕРЕДАЧА УКРАЇНСЬКОГО ПРАПОРУ МІСТОВИ ДЖЕРЗІ СІТІ; ПРАПОР БУДЕ ВИСТАВЛЕНИЙ, ПОРУЧ АМЕРИКАНСЬКОГО, НА РАТУШІ МІСТА 22 і 23-го СІЧНЯ; НАЙВИЩІ ПРЕДСТАВНИКИ МІСТА ОДУШЕВЛЯЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМИ КОЛЯДКАМИ

Джерзі Сіті. Н. Дж. — Минуло п'ятницю, в день українського свята Різдва Христова 7-го січня, в Сіті Гол місто Джерзі Сіті відбулась рідкісна і насправді історична імпреза, як посадник міста, п. Бернар Беррі та чотири інші комішенери підписали офіційну декларацію, проголосуючи день 22-го січня „Днем Української Незалежності“ та закликаючи населення міста прилучитись до місцевих громадян українського роду для відповідного відзначення того дня. При цій самій нагоді представники місцевої української громади передали містові синагожистів український прапор, а посадник міста в своїй декларації про День Української Незалежності доручив виставити цей прапор, „як символ волі та демократії Українського Народу“, поруч зоряного американського прапору на ратуші міста в днях 22-го і 23-го січня. З нагоди підпису декларації про День Української Незалежності та передачі містові українського прапору, в Сіті Гол відбулась ще й концерт українських колядок, що його з нескриганим одушевленням вислухали найвищі представники міста з посадником Беррі на чолі.

Мр. Бернар Беррі, посадник Джерзі Сіті.

Важер, давній особистий приятель і друг посадника Беррі. Тим часом, посадник Беррі та чотири інші комішенери міського управління: пп. Доналд Спенс, Джозеф Сорієро, Лоренс Фішпел та Йошуа Рінг, у приватності делегації місцевої української громади, підписували в бюрі посадника Беррі та комішенери вийшли на залу і зайняли свої президентські місця, а п. Беррі запропонував адв. Вагнерові, щоб починав церемонію.

Українці „окупують“ Сіті Гол

Церемонія підписання декларації та передачі прапору була визначена на годину 3-тю пополудні. В тому часі велика Сіті Гол почала поступово заповнюватись публікою, переважно українського походження. Місцеві воярдачки скеровували людей до „Залі Зібрань“. Всю церемонію керував місцевий адвокат українського роду, постійний комішенер Марсел

Москва звільнила 2-х американців з в'язниці

Берлін. — До Західного Берліну прибули два американські громадяни, які довгі роки були насильно притримували в совєтських концетраційних таборах. 31-річний Джан Нобель з Дітройту був арештований більшовиками в 1945-му році у Дрездені разом з його батьком за те, що вони відмовились зняти з свого вика американський прапор. Іх обох заслали на Сибір, але батька випустили на волю в липні 1952-го року і він має бізнес в Дітройті. Другим звільненим американцем є вояк Вільям Марчук з Норрістауна у Пенсильнії, — тепер 38-річний, який шез у Берліні 11-го лютого 1949 року. Разом із ним зник був другий вояк, Вільям Вердайн, але більшовики відповіли на відповідну американську ноту, що вони нічого про Вердайна не знають, дарма що недавно один австрійський поворотець казав, що бачив його разом із Ноблем і Марчуком. Джан Нобель і Вільям Марчук перебували в концетраційному таборі на Воркуті. Вони здорові, одягнені в поганських, хоч нових, совєтських цивільних вбраннях. Марчука арештували, як дезертира.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ІТАЛІЇ БУНТУЄТЬСЯ ПРОТИ СВОГО ШЕФА

Рим. — Конгрес комуністичної партії Італії, другої найсильнішої італійської політичної партії, що має майже одну третину послів в італійському парламенті, розпочався в неділю 9-го ч. м. під знаком бунту поважної частини партійних членів проти партійного лідера, Пальміра Толіатті. Цей конгрес, перший від 1951 року, розпочався три-годинною промовою названого партійного „вождя“, в якій той представляв жах атомової війни, яка мовляв винищить людство і його цивілізацію, закликав до „мирової офензії“ і до примирливості супроти тих партій, з яких можна б створити „народний фронт“ та оминав атак проти ЗДА й Ватикану. Саме ця „лагідна“ лінія комуністичного лідера викликала віддану спротив серед партійних радів, а у промові „бунтарів“ стоїть сенатор Піетро Секція і посол Луїджі Лонго. Вони задемонстрували свою нехотю до партійного шефа своєю поведінкою під час його згаданого тригодинної промови.

Вилсон зізнаватиме в справі зменшення армії

Вашингтон. — Комісія Збройних сил в Палаті Репрезентантів запросила секретаря оборони Чарльза Е. Вилсона, щоб він зізнавався публічно в справі пропонуваного президентом Айсенгавером зменшення на 2 м. м. військ ЗДА. Гадають, що Вилсон зізнаватиме перед комісією 24 січня, а після цього в цій самій справі зізнаватиме ще шеф штабу армії, генерал Метью Б. Ріджвей. Головою Комісії Збройних сил конгресмен Карл Вилсон заявив, що справу цих переслухав

ГАММЕРШІЛД ВЕРНЕТЬСЯ ЦЬОГО ТИЖНЯ З КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН КОНФЕРУВАВ УЖЕ З ЧУ ЕН-ЛАСМ ПОНАД 12 ГОДИН. — ВІДТЗД З ПЕКИНГУ ПЕРЕДБАЧЕНИЙ НА ВІВТОРОК 11 СІЧНЯ

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершильд вперше конферував з комуністичним прем'єром три і пів години в минулий четвер, — потім знову поверх три години в п'ятницю і 5 годин в суботу. Четверту й останню нараду призначено на понеділок. Його від'їзд з столиці Китаю назначено на вівторок, при чому Гаммершильд летітиме до 3-хдинних Держав через Токію. Він хоче бути в Нью Йорку перед 17-тим ч. м. На нараду по почнеється наукова конференція в справі застосування атомової енергії для мирних цілей. В конференції генеральний секретар ОН з комуністичним прем'єром беруть участь крім названих двох головних учасників ще такі особи: Ахмед Бокарі, підсекретар ОН, Пер Лінд, генеральний секретар Гаммершильда, Гомфрі Валдок, професор міжнародного права, і Густав Найстром, лютеранський місіонар, який служив за перекладача. З комуністичного боку були присутні Чанг Ган-фу, заступник міністра закордонних справ, — Тунг Сх-чєн, директор департаменту для справ міжнародних зв'язків, і професор Чу Кенг-чєн, дорадник Чу Ен-лая. Про зміст і вислід до теперішніх нарад не подано ніяких інформацій. Крім цих офіційних нарад, делегація Об'єднаних Націй взяла участь в одному бенкеті, одному прийнятті та зробила кілька прогулянок автами до цікавих місць і підміських об'єктів. З коментарів міжнародної преси на тему візиту Гаммершильда в Пейкінгу — звертають на себе увагу оптимістичні голоси шведської преси, яка стоїть близько до особи Гаммершильда, шведського дипломата: ще поки Гаммершильд зробив свою пропозицію вийхати до комуністичного Китаю на побачення з Чу Ен-ласм — та по дорож була так докладно підготовлена дипломатичним шляхом, що невдача була згорі виключено, — впеває шведська преса. Проте американська преса не виказує великої надії, що Гаммершильд впадесть звільнити з комуністичної в'язниці американських летунів, без особливо великих політичних концесій для комуністичних шантажистів.

Ноель Філд знову зник на Мадярщині

Відень. — Американський директно повідомлення відомбасадор в Будапешті повідомив, що він втратив зв'язок з паріо американських громадян, Ноелем і Гертою Філд, які були випущені на волю після 5-річної в'язниці і спершу перебували в санаторії для підлікування себе, а потім зникли, не подавши амбасаді своєї нової адреси. В комуністичній пресі появились вістка, що Ноель і Герта Філд не захотіли вертатися на Захід і просили „політичного азилу“ на Мадярщині, що його й дістали. Американська амбасда хотіла перевірити, чи те комуністичні

Мендес-Франс хоче обмежити значення партій

Париж. — Французька рада міністрів прихильно поставилась до пропозиції прем'єра Мендес-Франса при вернутті передвесною систему голосування за індивідуальних кандидатів до парламенту, а не на партійні листи з складною пропорційною системою призначання додаткових мандатів тим партійним листам, що дістали найбільше голосів. Відповідний законопроект буде переданий до парламенту. Його поставили б на голосування шойно під кінець цього року, але з річчю сумніваючись, чи великі політичні партії захочуть зрентис свого упривілейованого становища. Нові парламентарні вибори в Франції відбудуться в 1956 році.

В СВІТІ

- Любо Арбенц, Гузман, підписав в Гватемалі прохому істинний президент цієї Республіки, пригадав, що його батько був знаменитим швайцарським громадянином, поки з початком цього сторіччя емігрував до південної Америки. Швайцарці зберігають своє громадянство, якщо його не віддалили. На цій підставі Гузман старастарся через адвоката дістати призначення йому швайцарського громадянства. Той переклав би до Швайцарії, де постоїть. Після революції у Гватемалі він утік до Мехіко. Тепершній гватемальський владда жадає його видати.
- Ромея Роллан, славний французький поет, лауреат Нобеля з ділянки літератури з 1915-го року, що помер у 1944-му році, записав був Леонідей Бібліотеці у Москві рукопис своїх споминов. Згідно з його заповітом саме тепер розпочато записування цих записків в дарунок більшовикам. 10 згорілих рукописів, разом 2,650 сторінок. Цей твір почали негайно перекладати на російську мову. Ромея Роллан, що його поїсть „Жан Христос“ свого часу появлявся як літературна сенсація, називав себе „республіканцем із соціалістичними симпатіями“ і з інтернаціональним серцем — хоч насправді був типовим „салономним комуністом“.
- Адмірал Артур В. Радфорд, шеф американських об'єднаних штабів, признав, що бачив в китайських берегах була б востаннє актом, який привів би до війни на широкій мурі. Про ситуацію у Південно-В'єтнамі й взагалі в Індокитаї він висловився, як про „бенкетський образ“, але ствердив, що генерал Коллінс робить там „добре діло“.
- Андрю Пі — це двірничий китаєць, один із перших, що дістав в Гонг Конгу візу на від'їзд з ЗДА за Редфокс Актом з 1953-го року. Його світліну вмістили всі більші американські часописи: зодягнені себе „республіканцем із соціалістичними симпатіями“ і з інтернаціональним серцем — хоч насправді був типовим „салономним комуністом“.

УТА виставив з успіхом нагороджену на конкурсі ЗУАДК-ту п'єсу „Пересаджені Квіти“

Нью Йорк. — В неділю 9-го січня Український Театр в Америці під керівництвом Йосифа Гірка виставив з успіхом нагороджену на драматичному конкурсі ЗУАДК-ту п'єсу української письменниці Діми з Парижу „Пересаджені Квіти“. У прем'єрній обсаді роль взяли участь пані Горленко, Добро-

вольська, Куліш і Крушельницька та панове Гіряк й брати Ігор і Ярослав Шугани. Публіка, яка майже виповнила велику залу Фешен Інституту, тепло сприйняла п'єсу з життя українських емігрантів у Парижі й різно описувала артистів при відкритій сцені, обдарувавши сеньйорів українського театру квітами.

В АМЕРИЦІ

- Уряд Панами признав нагороду в сумі 50,000 доларів тому, хто допоможе знайти вбивця президента Ремона.
- Секретар оборони Чарльз Е. Вилсон мусів продати 38,470 акцій, поки його комісія поглядів затвердила Сенат. Тепер ці акції породжували, і він був би на 1,618,270 доларів багатий, коли б їх не продав.
- Секретар армії Роберт Т. Стівенс трохи „шасляний“, бо на подібній трансації втратив тільки 280,038 доларів.
- Американський інститут для продукції м'яса в Шікаго повідомляє, що в 1954 році импорт м'яса з комуністичної Польщі збільшився на 35 відсотків. В 1953 році ввезено до ЗДА м'яса з Польщі 6,408 тонн, а цього року за цей самий час привезено 8,678 тонн.
- Директор Федерального Бюро Інвестицій Дж. Едгар Гувер домагався гострішої карі для тих несумлінних авторів, які спричиняють ав-

СВОБОДА
UKRAINEAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

SUBSCRIPTION RATES:

В Джерсі Сіті і закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:		
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША ПРОГРАМА

До політичної традиції нашої країни належить послання президента про Стан Унії на початку кожного року при відкритті сесії Конгресу. Послання президента — це практична програма уряду на найближчий рік. Успіх за програмою йдуть до Конгресу відповідні законопроекти, які описали в більшій чи меншій мірі стан справ в Україні. Так було й цього року. Президент виступив своє послання перед спільною сесією обидвох Палат Конгресу минулого четверга, 6-го січня, з'ясувавши головні напрями політики очолюваного ним уряду, при чому підкреслив, що в новому році будуть пороблені на всіх ділянках державної адміністрації нові зусилля для збереження миру. Треба зазначити, що в цьому році республіканський уряд працюватиме при демократичній більшості в Конгресі. Але так з послання демократичних лідерів Конгресу виходить невдоволено, що це не матиме впливу на справи, які має вирішувати Конгрес і здійснювати уряд для добра всієї країни. В таких випадках немає республіканців і демократів, а є тільки американці, і поодинокі партії змагаються тільки в тому, щоб краще служити народові і країні.

Цей добрий і конкретний звичай в країні наводить і деякі думки та аналогії щодо потреб, поступування та звичай нашої американсько-української спільноти. Ми, як національна група, маємо теж свою найвищу репрезентацію, свій Конгрес та його ексекютив. Український Конгресовий Комітет Америки. Правда, наш "малий конгрес" не збирається кожного року на його початку. Цього року ми матимемо його в травні. Але на щорічні збори нашої "маленької конгресу" немає й потреби, з той хоч би причини, що ми ніяк не можемо дати собі раду з тою програмою, яку самі для себе ухвалюємо.

Наша програма дуже проста і коротка: давати максимальний вклад у всебічний ріст та розвиток нашої країни і "робити все можливе" для допомоги визвольним змаганням українського народу. Ця наша програма була встановлена доброго півстоліття тому, як тільки оформилась наша етнічна спільнота в цій країні, і вона з однаковою силою та актуальністю зобов'язує і сьогодні. Лихо тільки, що ця програму ми здійснюємо дуже незадовільно.

У першій частині цієї програми, себто нашої участі в загальноамериканському суспільному і політичному житті, ми сьогодні стоїмо гірше, ніж будь-коли, хоч маємо незрівнянну більшість можливостей. Перегляньте сторінки газет і ви навряд чи знайдете будь-яку виступку чи загалом про активність в Українських Республіканських і Демократичних Клубах, які колись так процвітали в багатьох громадах. Сьогодні ми більше, як коли, замирилися у своє українське гетто і виходимо з нього тільки при щасливій нагоді, але самі тих нагод не дуже запально шукаємо і їх не створюємо.

Щодо "максимальних зусиль" для допомоги українським визвольним змаганням, то це — фраза, яку для самопошани ми повинні викинути з нашої програми. Ми бо не тільки не робимо "максимальних зусиль", але навряд чи й мінімальними зусиллями можна було б назвати те, що ми насправді виконуємо. Доказом того — Народний Фонд УККомітет, який є базою та дзеркалом тих зусиль. Мізерних 100,000 доларів того Фонду напевно не можуть бути виявом навіть мінімальних зусиль нашої мільйонної спільноти. До програми допомоги українським визвольним змаганням належало б у першу чергу мати наше репрезентативне бюро у Вашингтоні, мати "лабієти" у Конгресі, збільшити й поліпшити бодай на 100-відсотків наші англомовні публікації, використати ті міжнародні можливості, що їх має ЗУАДКомітет та пробувати створити наші місця в союзних країнах і поведсти в них відповідну харитативну акцію, яка завжди йде в парі з популяризацією українських визвольних змагань, і безліч інших вигод та можливостей, що їх ми могли б легко використати й здійснити, якби виявляли наш патріотичний пожертвування на народні цілі доларами, а не сказаннями про ті цілі словами.

Починаємо новий рік нашої громадської активності. Ми дали б великий вклад у здійснення тієї програми, яку накреслив президент у своєму посланні про Стан Унії, якби в цьому році поступили бодай на крок далі у здійсненні тих з тих завдань та обов'язків, які накладає на нас наше українське походження та страшний лихоліття, яке переживає наш український народ.

Борис Баран

ДИТИНА І ЇЇ ЛІТЕРАТУРА

(Доповідь, виступлена на вечорі, влаштованому заходом Культурно-Освітнього Реферату Об'єднаного Комітету м. Нью-Йорку при співучасті Об'єднання Письменників "Слово" і Об'єднання Працівників Дитячої Літератури)

Питання дитячої й юнацької літератури таке широке, що осягнути її вичерпно й обговорити неможливо. Більше того, це питання не обмежується тільки до літературно-мистецького, чи виконавчого аспектів, але воно затронуло багато інших поведінь ділянок, як філософія, психологія, релігія, соціологія, історія, фольклор, мистецтво культури загальної й національної, економіка й державно-політичне життя.

Тому й сьогоднішня моя доповідь не має вичерпних ані на повноту. Все таки я постараюся по своїй не здатності в цій формі узагальнити й прояснити деякі питання дитячої літератури.

ЩЕ ОДИН РІК МИНУВ

Рік, що минув, позначився багатьма сенсаційними подіями, що швидко пішли як пил в забутий, змінився і іншими, не меншими сенсаціями. Не забувайте лише одне, що стало безсумнівною для останній рік, а це, що людина має в своїх руках страшне знаряддя знищення, що її тепер називають воднею бомбою й що через кілька місяців може розвинути у ще могутнішу бомбу.

За останній рік стало ясним, що потягнення себе промисловою слабістю Совєтського Союзу, який ніби не зможе надолганяти Захід озброєнням, було помилковим. Свої загрози в деяких ділянках СРСР зрівноважили викраденнями винаходів чи людей, що були етнічними чи збройовими поступами Заходу. Таким чином СРСР вивірив від Заходу його заборони й тепер може спокійно планувати час і місце наступного удару.

Заволодуючи власністю могутньої зброї, перед якою даламалася навіть японська Японія, Захід за останній рік перейшов у положення загроженого. Випробування соєтських бомб відбулися вже перед очима, брамами Америки. Одночасно розбуловано середники, якими цю бомбу можна кинути на Захід — починаючи від керування ракет і кінчаючи на підводних човнах. Вишколено десятки тисяч летунів в азійських сателітних країнах, які, на наказ Москви, повезуть ракетними літаками нцидентні бомби через усі радари завіси.

Ще стало ясним, що віджиття такої нцидентної зброї Москвою ніщо не стримає, — насамперед, звичайно, не стримають міркування морального характеру. Москва довідчила, що можна виморозувати мільйони людей на депозитних примусових працях і одночасно засідати за одним столом і прийняти розмовляти з дітьми країн, в яких гасло "воли" таке ж природне, як і "добродуш". Москва переконала, що можна зловжити на увесь світ найзачухішу неправду про країни Заходу й потім, навіть не відкашлюючи наклепів, перебувати з цим Заходом у спільних організаціях. Москва переконала, що з ситом, який цинить слово, заяву, обіцянку, можна мати діло, себто можна обдурювати, аж доки прийде час розпочати війну. За той час Москва нормально продовжує свою справу: "освоєння" цілих азійських країн, вигради чи вбивств своїх противників (досить загадати про політичні душогубства у Монголії) та виконув тисячі лодіних, корисних для себе, чинків. За той час Москва одис в запліть свого "союзника" вишколені в Москві інверсанти і розвивав правиві війни в Африці, на Мачині та в південному Індії, недалеко столиці "західного" Індії — Кітаю — Сайгону. За той час опутує Розенбергами важливі оборонні пункти Заходу, щоб бути певним, що в тих пунктах у відповідь пору вибухнуть бомби, що їх змонтували і накрутять руки кремлівських агентів.

Спокійний громадянин спокійного Заходу солодко спить у перші ночі Нового Ріку. Але вже неспокійні його про-

двірки й шораз глибша тривога пронизували в словах тих, що відповідали за інших, або що вміють думати за інших. Вже тепер немає, адже, числа впливових журналістів й часописів, де б ця тривога не проривалася. Поважні обмірковування потреби розвантажувати великі склади американських промислових велетнів, — варто пригадати хоч би статтю на цю тему ("Забезпечення проти атомової атаки") — двох авторитетних авторів — Р. Болінга і Л. Декстера в впливовому місичнику "Нью Лідер" за 29 листопада 1954 р. Авторів виставляють тривогу, що найпростіший шлях забезпечення від атомової бомби — розсіяння великого промислу у малі міста — не знаходить зрозумілого серед населення, яке живе поза небезпечою. У Сан-Дієго за останні два роки в було випадку перенесення фабрик поза місто. Не помічається зацікавленість цією справою ні в Бостоні, ні в інших промислових центрах. Акція мас провадиться згорі й лише зарядження федерального уряду можуть змінити положення. Проте, й тоді це може бути кий з двома кінцями: розміщення фабрик повинно бути проведене дуже вміло, бо інакше увага ворога буде перенесена на маленькі міста. Авторів стверджують, що проте тепер помічається відворотний, дуже небезпечний процес, — ріст міст, коли постануть у зарожених містах нові великі ділянки й будинки, що притягують ворожу увагу, а ворожі стрільня у майбутньому.

Інші автори, про яких не раз вже згадувалося в "Свободі", звертають увагу на нищення діяння радіоактивних частин далеко поза місцем безпосереднього вибуху бомби. Ці легенькі частинки переносяться дуже далеко і діють руйнуюче на людський організм. Отож населення може бути загрожено, якщо на бомба не впаде на саму його територію. Зрештою розвиток цього роду зброї йде так швидко, що й безпосередні діяння бомби може відчуватися за сотні кілометрів від місця вибуху.

Ще продукуються інші роди "традиційної" зброї, але стратегічні передбачування (як, напр., Доллеса про захист Західної Європи) спираються головню на атомову зброю.

Новорічні промови багатьох державних мужів просякнені тривогою. Ще бадорі привіти, поздоровлення, передбачування, але одночасно відчувалася, що над світом загрожувала катастрофа. Проте, в цих промовах немає зрозуміння, що істота майбутніх катастроф виявляється не в розселенні великих міст, не в розвитку власної оборонної чи наступальної спроможності, а в моральному озброєнні проти рішучого, підступного й послідовного ворога.

Минулий рік не приніс морального озброєння і ледве чи принесе його Новий Рік. Знається, що й цього року до цього будуть так само похитатися й так само стискатися закривавлену долону, як це діяється тридцять п'ять претих років.

Тому не викликає належної відгуку переважна вістка

свого національного колективу. Проблема дитини й книжки існує сьогодні не тільки в нас, але скрізь по світі. Сьогодні загальною говорять і не безпідставно, про кризу духовних цінностей. У цьому комплексі значінованих сьогодні духовних цінностей знаходиться й дитяча література. Один англійський критик, який присвячує свою увагу творам для дітей, пише, що сьогодні в світовій дитячій літературі відчувається криза авторів, кризу читачів, кризу батьків. Правда, появився багато творів для дітей, вони видані на гарному папері, розкішно ілюстровані, але ці твори все таки тільки переписки. Авторів на міру Аміваса, Андерсена, Лягерлефа, Твейна, Франка сьогодні немає.

Трудність у донесенні книжки до дітей лежить у тому, що діти стали тепер інші, вони хочуть не те, чим захоплювалися їх ровесники з попередніх поколінь, а автори не можуть дотримати кроку тим зміненням зацікавленням сьогоднішньої дитини, бо не розуміють її. З тією проблемою нерозуміння

Юрій Таркович ВІДНОВЛЕННЯ ДЕПОРТАЦІЇ В КАЗАХСТАН

Під впливом явного неспіху переселення акції, московське керівництво керівництво на деякий час було зменшено темпи переселення нашої молоді в Казахстан. Правдоподібно, що Москва не хотіла також занадто дратувати українську людину напелюддін до т. зв. виборів народних судів, які відбулися на Україні 19-го грудня м. р. Але вже два дні по цих об'єднаних виборах і по одержанні сфальсифікованих 99.99% голосів, совєти знову взялися за дальшу депортацію на циничній землі. Волинське Радіо Луцьк з 21 грудня м. р. заявляло, що того самого дня "з Волинської області виїхали в Казахстан нова група сільсько-господарських робітників і механізаторів".

Керівники московського державного капіталізму вперто і цинічно — заради своїх імперіалістичних впливів — ослаблюють біологічну субстанцію нашого народу застосовуючи методи, рівнозначні з народобивством. Українська молодь, цвіт нашої нації, посилають на повільну смерть у казахстанські дикі пустелі, де зимою морози досягають іноді 50 ступнів Цельсія. Невдоволення москвичів, "Правда" призналася, що "більшість переселенців до цього часу мешкає в шатрах, або очеретяних куренях". Тільки для малої частини наших людей, загнаних в Казахстан побудовано примітивні бараки. Але, пише, "Літературна Газета", — "дров та вугілля для опалювання немає й нема де купити. Ідалень, вухонь не збудовано і навіть хліба часто ніде не можна купити".

Взагалі життя в Казахстані, передусім зимою, зовсім нестерпне. Навіть води бракує. "Правда", проливаючи крокодильчі сльози, жалілася, що "ані в одному магазині не купили навіть звичайної тілорізки, валінок, чобіт, теплої шапки, теплої білизни тощо". Далі большевицький

про можливість пристосування атомової енергії як рушійної сили для мирного життя. Це означає, що людство може бути злищене від підлеглих природі та що невідкладно необхідно більшість населення землі можна припинити.

Бо що значать ці усі радісні можливості, якщо залізниця завіса все одно не допустить їх до укріплених Москвою надрів. І що значать усі ці дива, якщо їх не дати до вжитку убогим мурицьким племенам, чи не мент убогим мешканцям Ірану, Іраку чи Афганістану.

Минулий рік наблизив здійснення задумів про міжпланетну комунікацію. Минулий рік позначався кількома важливими винаходами в ділянці медицини, кількома шляхетними вчинками на добро заведених народів тощо.

Оглядаючись на минулий рік, людина могла б відрадіти споглядати у майбутнє, якщо б не свідомість, що в руках ворога людства плекатися знаряддя, що може зрівнати не тільки світлі мрії про майбутнє, але й те, що досі, зусиллями тисяч поколінь, вдалося здобути.

душі сьогоднішньої дитини зустрічаються навіть досвідчені дитячі письменники. Англійська письменниця Е. Блейтон, яка пише річно ко-ло 20 книжок, улюблена до-сі малими читачами, зустрі-лася після однієї з нових своїх книжок ("Де Ватер Бейбі") з несподіванкою — діти критикували авторку й її твір за... брак реалізму. Взагалі тепер погляд на ді-тей змінився. Досі загально-думали, що дитина найкраще сприймає казки, фанта-стику. Тепер виявляється, що діти — реалісти, очевидно на- свій спосіб. Їх полюблять не вигадана фантастика, не фан-тастичні оповідання старших, а таємність, містерія й чарівність щоденного життя. Діти відкривають життя, що-демоні бачать у ньому щось нове, досі для них невідоме. Воно — життя — криє в собі аттракцію, новість, таємність, свіжість. Бо для дитини каз-кою є саме життя. Життя й світ приховують у собі частини невідомого, що для ди-тини є чудом. І дитячі роки тривають доти, поки людина здібна відчувати новість у житті. Це й є основною при-метою, що робить мистця

ЗА БАМБУСОВОЮ ЗАСЛОНОЮ

Що діється в найбільшій країні світу, червоному Китаї, докладно важко сказати. Бо хто, побувавши кілька років в цій країні, твердить, що її знає, уподібнюється тому, хто побувши 2-3 місяці в Америці, твердить, що знає Америку, — так розпочав свою доповідь про Китай колишній радник німецького (гітлерівського) посольства в Китаї, який прожив там повних вісім років і мав повну свободу рухів. Але на повну вірогідність заслуговує доповідь одного швайцарця, який побував довгий час в червоному Китаї і виголосив доповіді в ряді німецьких міст з рамені німецького народного університету (фолькгохшуде). Тому, що в часописній статті важко передати зміст всього ним сказаного, спинимосся над ділянкою, в якій він говорить про армію, життєвий рівень та настання населення до нового режиму.

В теперішньому Китаї па-нуєт Мао Тсе-тунг так абсолютно, як панував колись найбільш абсолютний імператор. Його армії завоювали Тибет та Північну Корею. Китайський воєк, який цілими століттями був предметом насмішок, здобув перед пошану і авторитет. Він стоїть тебрітчно поруч селянських та робітничих мас на чолі гіє-пархії. Китай став мілітарною потугою, яка, на випадок по-треби, може поставити 4-міль-йонову армію, з воляками у віці від 20 до 25 років життя. Армія забезпечує комуністич-ний режим всередині краю. Вона не демобілізується, а постійно скріплює та модер-нізує спос озброєння. Сього-дня в ній створюється най-краща на азійському конти-ненті піхота. Волки випенді-лювані в нічних боях, а зок-рема в партизанській війні. При цьому велику увагу звертається на вишкіл тех-нічного персоналу.

Мао Тсе-тунг шийняв себе як знаменитий знавець війсь-кової справи і адміністратор. В ділянці сільського гос-подарства переведено основні реформи. Селянство стано-вить в Китаї 300-мільйонову масу, і тому на його долю звернено окрему увагу. Вся земля є "власністю народу", хоч фактично народ не має на землю ніякого права. В сільському господарстві за-проваджується живиння на-селення. Великі простори землі призначено на заліснення, бо уряд має в плані збільшити країну від імпорту дерева. Однак головну увагу зверне-но на урегулювання рік. Ще недавно китайська преса про-голосила, що в провінції Ту-нгу та Куансі повені позба-вили 20 мільйонів населення даху над головою.

Кооперативи починають відігравати поважну роль у господарсько-торговельному житті. В 1953 р. кооператив було 30,000. Великою пере-шкодою у відбудові господар-ського життя є інфляція, яка почалася ще 1949 р. Держав-ний апарат налічує 4 міль-йони службовців. Платню-досіють вони продуктами. На півночі Китаю головним платним середником є соя, на півдні — рис. Жонатий полі-тист, батько трьох дітей, діє-тас місячно 200 кр. оці, вар-тості 12 доларів. Місячна платня державного службо-вця дається між 100-225 кр.

це сильніша на еміграції, де виступають спеціальні тру-ди — відвідування від рідно-го ґрунту, неспівність завіт-ного діти, видавничі трудно-щі, відсутність масового по-купця.

Щоб мати легший перегляд проблем української дитячої літератури, я розглядаю її за певною схемою, а саме розгляну за порядком такі питання: 1. дитяча літерату-ра, як окрема ділянка, 2. ав-тори, 3. критики, 4. видавці, 5. ілюстратори, 6. професійні організації, 7. дитячі журна-ли, 8. громадиство, а) форми, б) організовані форми громадсько-національного життя — Церква, школа, ви-сшкі організації молоді, 9. читачі.

Можливо, що гієрархія по-ділу повинна бути інша, а саме про читачів я повинен го-ворити на третьому місці. Але я зробив це свідомо, давши їм на кінець. Бо, щоб краще зрозуміти малого читача, на-перед треба обговорити всі фактори, що його формують.

Почнімо від першої пробле-ми — дитяча література, як окремі галузі літератури. Надармо шукали б ми в наших історіях літератури, літературно-критичних ог-лядах, енциклопедіях укра-їнознавства окремого тракту-вання дитячої літератури й дитячих письменників. По-навіщо подібне там до-ривочні згадки про один, чи другий твор дитячої літерату-ри, про того чи іншого дит-ячого автора.

Вашингтон. — Дирекція Закордонних Операцій до-водить своїм критикам оголо-шеною статистикою про свої дії, що допомогою закордоно-вих пожвалює господарський рух у цій країні. Цим Дирек-ція сподівається заглушити ті опозиційні голоси, які до-магаються припинення допо-моги закордонові. Оголошені статистичні дані показують, що три чверті грошей, ви-даваних на допомогу закор-донові, заліпаються на за-мовлення в ЗДА різних то-варів, харчових продуктів та на оплату кораблів, які пере-возять ці товари. В 1954 році видано на допомогу закордо-нові 4,900,000,000 дол., але з тієї суми 3,700,000,000 до-ларів, або 76 відсотків, ви-дано в ЗДА. Із 3,300,000,000 доларів, виданих на війсь-кову допомогу закордоном, державам, 82 відсотки ви-дано в цій країні, а із 1,600,000,000 доларів, призначених на економічну допомогу закор-донові, 63 відсотки залиши-лися в ЗДА. Оце пожвавлен-ня продукції спричиняється до збільшення американсько-го експорту й імпорту, а це знову таки спричиняється до збільшення продукції в за-кордонних країнах. Дирекція Закордонних Операцій спо-дівається, що новий Конгрес зрозуміє вагу допомоги за-кордонові і не буде наполя-гати на її зменшенні.

● Президент Айзенгавер, віде-президент Річард М. Нік-сон та майже всі члени Кон-гресу а президентової кабінету-були присутні на Богослужбі в К'я в а в а Президентський Церкві в Вашингтоні. Церква, що може вмістити 850 осіб, бу-ла заповнена. Державний се-кретар Джан Фостер Доллєс, се-кретар армії Роберт Т. Стівенс, два сенатори і чотири конгрес-мени допомагали ухвалити св. Причастя.

літературно-критичних ог-лядах, енциклопедіях укра-їнознавства окремого тракту-вання дитячої літератури й дитячих письменників. По-навіщо подібне там до-ривочні згадки про один, чи другий твор дитячої літерату-ри, про того чи іншого дит-ячого автора.

літературно-критичних ог-лядах, енциклопедіях укра-їнознавства окремого тракту-вання дитячої літератури й дитячих письменників. По-навіщо подібне там до-ривочні згадки про один, чи другий твор дитячої літерату-ри, про того чи іншого дит-ячого автора.

М. Струтинська

ТЕТА ДОРЦЯ

Пам'яті Сидора Паліса

Смерть кожного з останніх моїх поколінь, що попереду нас, власну, завжди наводить на нас мелянхолью. Це почути поглиблюється, коли від нас, що живих, відходить людина, що була маркантною постаттю, проміною центром свого середовища, — словом, неповторною індивідуальністю.

Такі думки і почування навівали більш як на рік спізнена вистіла з батьківщини про те, що там десь, в умовах дикого й незрозумілого режиму, відійшла у вічність Сидора Паліса, уроджена Навроцька, наймолодша сестра народолюбця й публіциста Володимира і сестра його власного Батька.

Сидора Паліса дозрівала в епоху перших виступів Н. Кобринської, перших жіночих віч у Стріт та Львові, "Першого Вісника", де було надруковано її молодече, а проте дуже талановито написане оповідання. Іван Франко запалив її з цього приводу гарне літературне майбутнє і шкодував потім у своїх нарисах на літературні теми, що її талант марнується, "за родинним життям і хатніми турботами". Мені здається, що Сидора Паліса не змарнувала талантів, даних їй від Бога: я радше сказала б, що вона перенесла їх у сферу особистого впливу, а її любов довго опромінювала тих, хто мав щастя з Нею зіткнутися.

Коли я згадую Сидору Палісу, або, як її називали в родині, тету Дорцю, я завжди бачу її на тлі старої плебанії в глухому селі Перевозі.

Земля коло Войнилова, у плебанії, що її, як говорив отець Іван, слід було хлопцям, тільки добре підперти, аби вона завалилася, а тоді вже люди спроможуться поставити нову!...

А проте, у цій старій вишневій хаті, оточеній, до речі, розкішним квітником, кипіло життя українського селянина, одного з найчужіших на всі події українського культурного світу — і душею його була дрібна на зріст, скромна і сіра з вигляду жінка, що вміла виховати дітей на громадян і патріотів: її наймолодшим сином був Дмитро Паліс.

У старій перевозецькій плебанії завжди перебували одна чи й дві інтелігентні сестри господині і часто, зокрема влітку, з'їжджали сюди старша й молодша молодина. Одна з сестер хворіла на катаракту очей, а в тети Дорці були добрі і гарні, сірі очі та мильні, заспокоєний тембр голосу. Тож буди тут прочитували вголос усі новини українського книжкового ринку, кожне нове число "Літературно-Наукового Вісника", що появлялося тоді у Києві, читали від дошки до дошки й коментували. І ми, молодші й наймолодші, часто кидали свої гри в садку і слухали, щоб сісти десь у кутку й поспухати. Тоді часто виникали розмови на актуальні громадські теми, і так молоді набували свій культурно-громадянський вишкіл у найбільш сприятливій, легкій формі.

Усім тим зручно й непомітно керувала тета Дорця. Однак, тета Дорця не мала

в собі нічого з типу жінки "basbleu", чи громадської, "необхідної" діячки, що не має часу для свого власного дому. Залишаючи своєму чоловікові, що западав на здоров'я, тільки турботу про пильне господарство, вона знаходила час вести дуже добру кухню, а при тому бути в обірі, на городі — город був її великою любов'ю і вона щодня проводила декілька годин на праці в ньому, тоді, як він ще солодко спав. Хто турбувався тим, скільки її полегшення вимагав отой полумисок догварятих місячних суніць, що ви його могли дістати на стіл ще у жовтні? Або хто знав, коли й як з'явилися ті гігантські, що бережили садові доріжки, як ви приїхали на часний — у безбесі — Великдень?...

Та вона займалася не тільки такими, менш чи більш "поетичними" роботами. Була у старій плебанії кімната, щось ніби робітня, де стояли дві швальні машини, а в куті стрічало щось наче "пальна машина": вальць з покранованою залізної бляхи з іншим, так само покранованим, дерев'яним вальцем усередині, "останній крик" тодішнього господарського комфорту, про який наші міські господарі й не знали. Тут вона завжди сиділа, гуторючи з сестрами і називала це своїм найкращим пообіднім відпочинком.

Ніколи більше в житті не взяла перо, хіба, щоб написати листа. Родинні листування мало незвичайну вагу в цьому домі, а родинних листів не знищували: вони мандрували разом із сестрами до Кривої річки (найстарша сестра була Бурачинська), до Бережан (сестра Дукєвичева), до Голгів, родинного гнізда Навроцьких, до Станіслава. А потім верталися, щоб лягти під цератую величезного круглого стола в ідальні.

Та було щось, що нагадувало її колишній літературний аспіри: тета Дорця зберегла живий інтерес до мови. У мене в пам'яті один такий випадок. Ми сиділи за обідом під акаціями (пахощі флоксів, що цвіли на невеличкій межі, завжди приносять мені цей спогад з моєї ранньої молодості) і раптом тета підвелася і пішла в хату. Коли повернулася з великим буханцем сніжнотного хліба (хліпок, після купелі в Лиминці, додали вже приготування для обіду), сказала з властивою їй, наче соромлено усмішкою: "А я навчилася саме чогось від нашої Юрки. Пішла його до корми за хлібом і питаю: Це вже останній? А він мені: Хай нас Бог хоронить, імовірно. То — останній, бо ж у нас ще хліб буде!" — Х інтелігентів, знає такі тонкощі мови?...

І це пригадується епізод. Тета Дорця питала в жінки, чи та не бачила її старої доні. "Аякже, бачила, отам в садку, шолопається в нігтях". Аж сьогодні я можу зрозуміти ту радість, яку таке ковоите окреслення може справити людині, що любить слово, а тоді я зовсім не могла второпати, чого це тета Дорця так возиться з тим шолопаням і тими нігтями. Сьогодні думаю, що вона раділа так словами, як своїми квітами, над якими мала більшу шансу працювати.

СТАРИННИЙ ЛЬВІВ В ОПИСІ ПОЛЬСЬКОГО ПОЕТА

До цього річчя святкувань 700-ліття Львова належить ще додати згадку про поему польського поета-гуманіста XVI-XVII ст. Севастіана Кльоновича п. з. "Роксоланія", яку в цілості переклав польський поет В. Сирокомля на польську мову з латинського оригіналу. Поема ця є спробою етнографічного опису українських земель, що в той час належали до Польщі. Вправді Кльонович не представляє точно й вірно всі прикметні риси побуту українського народу, однак знаходимо в цій поемі деякий цікавий матеріал для ілюстрації життя і звичаїв українського народу. Точному

Досі про гай та бори я вам грав на селянській сопілці, Та вже про села й міста дещо сказати пора. З руських усіх городів піднімається вище над другі Краю цілого хвала, князь гордий святий Львів. Радуся, пристає правді і захисте смілої думки, Віри старої красе, ширий поклін мій тобі! В шпірі овечій вони не гостують у твоїй півчарні, Всім покосам лихим замкнені брами твої.

У наступних віршах описує автор радних (сенат) міста, ратушу, Високий Замок, а

Честь тобі — кличу ще раз — ти гостинне, любе місто; Де яке в світі добро, в тобі знайдеться воно. Що по сусідніх краях потрохи, тут тес, там сес, В тобі, все зібраве праз, радусе серце і зір. Ті помій дух скрут сукопний сидиш в середині, Між неясних жарів і неясних синіх.

Все, що плещеться там під огнистими зворотноками, Все те далеке краї шлють добровільно тобі; І що десь там поросло на далеким лодах бігунчик, Все те країна сніжна радо доводить тобі. Чи дорогого каміня, чи золота скарбу гірського, Що є на світі добра, в тобі знайдеться всього, Вежі твої досягають шпильми до мхат твх синявих, Об гребенясті дахи б'ються і плачуть пітри.

Тут описує поет львівські святині, при чому йому, як полякові, дуже цінний костел Бернардинів та деякі інші польські храми. Потому переходить до опису львівського базару. При цій нагоді розкажу про мешканців Львова, не поминуючи чужинців. Він провадить їх до львівських судів, ходять з ними по різних урядках, оглядає ратушу та королівський замок, т. зв. "Долішній", відзначаючи його від "Високого". Цей перший стояв над Полтвою недалеко нинішнього міського театру. Подано виїзятю з опису базару:

Ось вірмення волосатий, на масті пахучі багатий, Великі достатки цінних зір сходу сонця везе. Шовки, тканини тонкі, золоту та срібну посуду, Килими, що по землі тують собі простела. Всеке кориня пахуче, цинамом, імбер і цукор, Перець, мускатовий цвіт і червоный шафран.

Королівський замок описаний панегіричним стилем: Не королівська оздоба, могутні, гріди мурі, Сосни світлі у них відбита густі золотисті, Стріко-тонка вежа піднімається до самої мхари, Входить підвалини в ад, зір доторкають шпиль.

Франків переклад виїзятю-годинника, про який уперше ків з "Роксоланії" про Львів задується в хроніці ратуші закінчується описом міського з 1404 р.:

Лічять годинник часи, що зійшла та мовчки минають, Голосом рівним усе кожному хвилювати значить.

Як бачимо, Кльонович описує Львів з пістизмом так, що навіть польські критики відмічують це й визнають намір поета бажанням увічнити красу й повагу Львова та виняткові моменти, що внесли б в поему нотки сумних, понурих настроїв. Внаслідок цього виїзятю

Проте ніколи, в жадному найкоротшому моменті, вона не викликала в мене враження людини, яка щось утратила, чимось пожертвувала; завжди однаково скромна, однаково погідна.

Давно вже слід загинув за старенькою плебанією над Лиминцею: її спалили німці ще в першу світову війну. Все, що тета Дорця могла врятувати тоді, це був альбом родинних фотографій. Та війна забрала її найстаршого сина, що залишився на Східній Україні і був перемогом знищений. А ця, друга війна була не менш жорстока. Не знаю, що вона знала про долю своїх дітей, однак її останній лист, з-перед багатьох років, це, носив пророчий підпис: "Дуже стара жінка". Хто знав її вічно духом молодого, міг зрозуміти

це. Вже тоді тета Дорця відходила поволі у вічність. А проте, і вона, і стара перевозецька плебанія завжди однаково живі в моїй уяві і завжди, поки я живу, такими залишаються. Я хотіла передати тут хоч слабкий відблиск цієї особовості, цієї атмосфери, щоб їх хоч так зберегти — для тих, що їх знали і для тих, що не знали. Це "літ наших предків", що не мають стати забувими.

Через 19 хвилин після того, як з летиною під Тайдегом, столицею Формозі, вилетів великий американський пасажирський літак, що віз до Японії 23-ох пасажирів і 4-ох летунів залогі, авіація на те місце розірвалася три стріляни з протилежних артилерій. Національно-китайське командування признало, що це була необережність протилежних артилерій, яка перенесла

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нью Йорк, Н. Я.

Ще про ювілей жіночого руху.

З нагоди 70-ліття Українського Жіночого Руху, до Ювілейного Комітету у Нью Йорку направили привітальні листи і телеграми від американських державних чинників і організацій та українського духовенства і установа. Президент Двайт Д. Айзенгауер, вітаючи українське жіноцтво у дні ювілею, пише у своїй грамоті:

"Всім учасникам бенкету для відзначення 70-ліття Українського Жіночого Руху, переслав привіт і гратуляції. Ця праця, яку Ви виконали, складає поборювання інтер-національного комунізму, всім долюбляючи свободу і справедливість, повинні дійсно бути віддані. Переслав Вам свої щирі побажання для найкращих успіхів у святкуванні".

Конгресмен Гук Алдоніо із Джерсі Сіті у своєму привітальному листі, висловив такі слова: "Непримиренна і безсмертна боротьба за визнання рівноправності жінок з чоловіками є значущою частиною суспільної історії всіх країн. Це так само стосується України, як і Америки. Український рух за жіночі права, який є реальною силою в національному житті цієї країни, більш як століття і який досяг свого найвищого сяєву в організації Українського Жіночого Руху 70 років тому, не є так широким, як мусиб би бути, тому, що він переріс у повноцінний рух за українське національне об'єднання за визволення. Коли неспадщина Україна втратила свою незалежність, її неспадщина була підкорена чужому авторитарному царському режимові на століття. За таких умов головною метою для всіх українців була боротьба за здобуття політичної незалежності. Здається, що впродовж всієї своєї боротьби проти тиранії, українські провідники ніколи не відхилилися в своєму примуванні до цієї цілі. Не звичаючи на ніякі втрати, вони примували до національної і політичної незалежності і як ми тепер це розуміємо, це є перша передумова дійсної свободи. І в той же самий час вони ніколи не забували про такі рухи, як жіночий рух за політичну і громадську рівність в усіх українських національних справах. Українські жінки є крестом національного життя своєї країни. Це особливо було зв'язане з селом та з сільським господарством. Звичайно, московські тирані намагалися зруйнувати українське національне життя, але ми знаємо, що українські жінки доклали всіх своїх зусиль, щоб зберегти свої народні традиції. А це більш важливим, є те, що жінки України з непохитною посвяткою віддають себе справі боротьби за національну і політичну незалежність. Будемо надіятися і молитися, щоб їхня ціль була досягнута у вільній і незалежній Україні".

Привітання надіслали ще сенатори: Маргарет Мак-Сміт, Ірвінг М. Айс, Гомер Фергусон, Роберт Гендріксон, Едвард Марвін, Джозеф МакКарті, Вільям Портел, Герберт Лі-

Франко не переклав поеми в цілості. Ще більша шкода, що рукопис Франкового перекладу тепер нам недоступний. Можливо цікавіші місця можна було б вибрати з цього перекладу, ніж їх знаходимо в збірнику статей і матеріалів про І. Франка, виданий Львівським Державним університетом у 1949 році.

В. Лев

3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У справі Зимового Походу

Величезна кількість п. Редакторе!

Прочув ласкаво висвітлити на сторінках "Свободи" наступне моє висвітлення: У статті п. Л. Шанковського: "Значення Першого Зимового Походу" ("Свобода", ч. 248, 24, 12, 54), що надала передчасно вірно перебіг походу й умови, в яких він відбувся, викрала мала неточність, коли ав-

тор згадує про с. Вільшанку. І. Шанковський пише: "Ніч не принесла поліпшення ситуації, бо в с. Вільшанці, в різних краях села, лягли спочивати свої вояки. Вночі вони напали на себе і між ними зникли великий нічний бій, який тривав до ранку".

У дійсності було трохи інакше. Правдою є, що в тому часі, що втворювався був внаслідок зачепних днів ген. М. Омеляновича - Павленка на тилах більшовицького фронту, совєтські частини згубили орієнтацію, де свої, а де вороги. Це було причиною, чому саме одна з совєтських бригад мала замір зачепувати в с. Вільшанці, що в ньому відпочивали дійсно вщерблені перемотані деякі частини армії УНР, з яких головною силою була кінська дивізія, на чолі з ген. Ю. Тютюнником. Але совєтська бригада до с. Вільшанки не входила, як зазначено в статті, і на окраїні села відпочивати не лягла.

Віля 2-ої год. вночі, головні сили совєтської бригади підійшли до окраїни села, де був розташований 3-й Окремий Кінський Полк і були несподівано для них зустрінуті вогнем сторожової охорони 3-го полку. У відповідь затріщали ворожі кулемети. З огляду на перемотаність вояків, дуже темну, непроглядну ніч і взагалі несприятливу ситуацію, ген. Ю. Тютюнник рішив не вступати в нічний бій і залишити село, обмежившись до кількох гарматних стрільб у бік ворога. За ним потягнула решта наступного вночі. На мою долю випало прийняти бій сотніми 3-го Окремого кінського полку, щоб діти нашим частинам спокійно відступити і довести його до переможного кінця: кількох сотень полонених, із наф. штабу ворожої бригади включно, гармати й величезний обоз.

Твердження, що ця ніч не принесла поліпшення нашої ситуації різню не відповідає дійсності. Було якраз навпаки. Швидко ліквідація цілої совєтської бригади, яка мала б наробити нам чимало лиха, допомогла усунути наших сід з метою прориву більшовицького фронту в керунок до Ямполья й з'єднання з дивізією ген. О. Удовиченка.

О. Вільшанський.

Прес. Від. Ювілейного Комітету.

УВАГА! Самостійний Золотий Хрест УВАГА!

перший відділ в Нью Йорку

— влаштує: —

22. СІЧНЯ 1955 Р. 2-га ГОД. ПОПОЛУД.

в залі при 13-ій вул. ріг 7-ої Еве.

ЯЛИННУ

В програмі: інсценізація, балет, товариські забави.

Вступ для дорослих 75¢, для дітей 50¢.

Буфет у заряді Вп. Пань.

Управа.

УВАГА! УВАГА!

Український Конгресовий Комітет Америки —

Відділ в Ютика, Н. Я.

повідомляє Шановне Громадянство м. Ютика

та околиці, що

в неділю, 16-го січня 1955 р.

— влаштує: —

ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР

В ЗАЛІ РЕСТОРАНУ РІЦІ при 1600 Радер вул.

Добра оркестра — смачний буфет — помірковані ціни

Початок о год. 6-й вечора.

Вступ 1 долар

Шановні Пані й Панове, до милої зустрічі на Маланці в Ютиці.

УВАГА! ШІКАГО Й ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

під патронатом ДИРЕКЦІЇ ДОМУ ВІДЦІЛІВ У.Н.С.

— улаштують: —

В СУБОТУ, ДНЯ 15. СІЧНЯ 1955 Р.

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

і запрошують все наше Громадянство прийти та весело зустрінути наш

Новий Рік

В ПРИМІЩЕННЯХ ДОМУ ВІДЦІЛІВ ПРИ 845 N. WESTERN AVE.

Початок забави о год. 8:30 веч.

Вступ \$1 від особи.

Буфет і кухня у власному заряді. — До танцю гратиме MIKE MITCH Orchestra.

СПІЛНА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

Осередок ім. М. Павлушкова в Шікаго

запрошує все Українське Громадянство Шікаго й околиці

та poblizьких стейтів на

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

(Шостий Річний БАЛЬ СУМА)

В СУБОТУ, ДНЯ 15. СІЧНЯ 1955 Р.

ASHLAND BOULEVARD AUDITORIUM, 1608 W. Van Buren Street

(ріг Ешланда і Ван Бурен)

ПОЧАТОК ГОД. 8:30 ВЕЧ.

ВСТУП \$1.50 (разом з податком).

Одна з кращих заль Шікаго, першорядна велика оркестра Л. Цепинського, гостинний виступ артистів "Веселого Львова" Ірени й Юрія Лавріських запевняють всім Гостям веселу забаву та приємну атмосферу в круїз рідних і знайомих.

Увага! Філадельфія й околиця! Увага!
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД
УКРАЇНИ, 6-й ВІДДІЛ У ФІЛАДЕЛФІ
— влаштує: —
В СУБОТУ, 15-го СІЧНЯ 1955 Р.
ТРАДИЦІЙНИЙ
МАЛАНЧИН ВЕЧІР
В ЗАЛІ ГОРОЖАНСЬКОГО КЛУБУ
при 847 N. Franklin вул. у Філадельфії, Па.
Оркестра Українського Театру в Філадельфії.
Багато новорічних несподіванок.
Добрий буфет в заряді Вп. Пань.
Початок о год. 7:30 вечора.
Управа 6-го Відділу ООЧСУ шир запрошує всю Українську Молодь і Старше Громадянство міста Філадельфії й околиці до численної участі в зустрічі Нового Року.
Забава до пізньої ночі.
Комітет.

Отримайте членами УНСОЮЗУ, а тим самим і співвласниками
15-ти мільйонного майна організації!

ПРИКРАСА КОЖНОЇ БІБЛІОТЕКИ, КОЖНОГО ДОМУ!
Вже вийшло монументальне видання творів найвизначнішої поетеси українського національного відродження
ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
В 12-ти ТОМАХ
(В-во Тищенко — Візюс)
Вірші, драми, поеми у прозі, переклади української літератури! Друковані на гарному папері, чітким шрифтом, в пологіній оправі. Всі ці томи є чудесним доповненням бібліотеки кожного, хто шанує і любить українське слово.
Приймайте їх для себе і своїх дітей!
ЦІНА ЗА 12 ТОМІВ \$24.00.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Українська Студентська Громада в Нью Йорку
запрошує Всіх на
МАЛАНЧИН ВЕЧІР та ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ
15-го СІЧНЯ 1955
У ЗАЛІХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЬЮ ЙОРКУ
Початок о год. 9-й.
Вступ \$2.50
ГРАЄ ДВІ ОРКЕСТРИ.
Частина доходу призначена на Студентський Фонд. УСТ.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА МІСТА НЬЮАРКУ Й ОКОЛИЦІ
— влаштує: —
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-го СІЧНЯ 1955 Р.
точно о год. 6-й вечором
В ЗАЛІ "УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ", 180 WILLIAM ST., NEWARK
СВЯТО САМОСТІЙНОСТІ ТА СОБОРНOSTІ
До численної участі і маніфестаційного відзначення 36-річчя Самостійності Української Держави та 35-річчя Соборності Українських Земель усе Українське Громадянство та усі місцеві установи та організації
ЗАПРОШУЮТЬ
Український Центральний Комітет
Філія УКА
у Ньюарку
Український Громадський Комітет
Співпраці Організації міста Ньюарку
й околиці.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК ТА МЕТРОПОЛІА! УВАГА!
ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ РЕПРЕСОВАНИХ УКРАЇНЦІВ З ПІДСОБІВІВ ДОБРУС, ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ОДУВ
Відділ в Нью Йорку
запрошують на
ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР
— що відбудеться —
В П'ЯТНИЦЮ, 14-го СІЧНЯ 1955 Р.
у всіх залах БЕТТОВЕН ГОЛ при 210 Е. 5 вул., в Н. Я.
Гравши широкопопулярна оркестра н. Василья БОСОВОГО.
В програмі: Вибір королеви балю, конкурси на кращий танок, виступ хору колядачів.
Привітання з Новим Роком виголосить представник організації ОДУВ та ЛОВРУС на що ласкаво запрошують чисельне громадянство. Нехай ця свята весела зустріч стане початком співпраці на культурній ділянці. Хай цей вечір буде початком нашого взаємного наближення та знайомства всіх членів українських організацій, які в інших своїх подвійній праці знаходять спільне порозуміння. Приходьте всі! Не пошкодуєте!
Початок Забави о год. 8:30 веч.
Вступ \$1.50
Забавний Комітет.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ВІДЛІВЧІ ФОРМ
до карбування і допускання
тільки форм з бронзи. Стала
праця на Miami, Fla.
Телефон:
Market (N.J.) 2-0335

WETGRAIN SHAVERS;
Досвідчений при виробі шкіри.
BLANCHARD BROS. & LANE
408 Frelinghuysen Avenue
Newark, N. J.
Bigelow 8-1343

BOLOGNA MAKER, досвідчений;
3 дні в кухні, 2 дні в крамниці.
Голоситесь:
LINDEN PORK STORE
123 No. Wood Ave., Linden, N. J.
LI 3-5086

HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕНТОРКИ
Досвідчені в шитті спортивних
сорочок і блузок. Стала праця,
добра платія. Присми умовини
праці. Голоситесь:
CHATHAM PANTS CO.
134 Noll St. (1st fl. up), B'klyn
Phone VA 1-7056

ЖІНКА
до легкої праці в пекарні і
Fountain.
\$50 тижнево плюс комфортна
кімната і харчування. Голосі:
HENRY'S
1414 Burnett Ave., Union, N. J.
Tel. Murdock 8-1391

КЕЛЬНЕРКИ
Повний або частинний час, стала
праця. Платія і добрі "тип-
си". Присми умовини праці.
Голоситесь:
33-11 Broadway, Astoria,
Phone RA 6-9729

ПІКЛЮВАЛЬНИЦІ
практикуючі з дозволом.
8 годин, денна або нічна праця.
\$200 місячно
Телефон:
Valley Stream 5-0462

ГОСПОДІННЯ
(ПІКЛЮВАЛЬНИЦІ)
Спація на місці у власній гарній
кімнаті. 4½ р. дитина і не-
мовля. Всі електричні прилади. Про-
сина домашнє господарство. Малий
дім. Great Neck, L. I.
Phone GR 2-10331

РЕСТРОВАНІ
ПІКЛЮВАЛЬНИЦІ
\$240 на місяць
ПРАКТИКУЮЧІ
\$205 на місяць
Години 3—11
Малий Шпиталь.
Dumont 4-0014 — N. J.

ОПЕРЕНТОРКИ
3 досвідчені у шитті жіночого од-
ягу. "Section" праця. Добра
платія, стала праця. Присми
умовини праці.
L. & I. SPORTSWEAR
32-02 Queens Blvd. EX 2-0323
Long Island City

КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

ДЛЯ ДІТЕЙ
Нова збірка віршів
"О, ХТО ТАМ".
21 віршів! Багато малюнків!
Ціна 80 цт. При замовленні 20
прим. знижка 40%. Замовляти:
K. PERELISNA
4509 Buell Drive, Fort Wayne, Ind.

КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
"В СВОБОДІ"

ПОСАДНИК ДЖЕРЗІ СІТІ ЗАКЛИКАЄ
НАСЕЛЕННЯ МІСТА...

(Закличення зі стор. 1-шого)

зокрема про старання, щоб
відповідно декларувати в тій
справі підписав теж і губер-
натор стейту п. Майнер.

Прокляття Дня Української
Незалежності

Підписана посадином
Джерзі Сіті п. Б. Беррі декла-
рація про День Української
Незалежності дослівно зву-
чить:

Тому, що на день 22-го січ-
ня 1955 р. припадають 37-мі
роковини вільної і незалеж-
ної Української Республіки, і
тому, що українці по всьому
світу святкують 22-го січ-
ня в пам'ять колись вільної
України, і

тому, що українці в Амери-
ці відзначають цей день
скріпленням своєї віри у во-
лю для всіх народів та під-
твердженням свого переко-
нання, що тирани і деспоти
не можуть довго вдержати-
ся там, де люди так ві-
рять, і

тому, що загальновідомо,
що любов до демократії і волі
продовжує жити в поневоле-
ній Україні, хоч Республіка
тривала коротко і апаля
жертвою насильної окупації
совєтсько-російськими кому-
ністами в 1922-му році, і

тому, що загальнопризна-
но, що резистанс відважного
і патріотичного українського
народу проти комуністичного
тоталітаризму ніколи не при-
пинявся аж до сьогоднішнього
дня, —

тому то я, Бернард Джей
Беррі, посадином міста Джерзі
Сіті, проголошую оцим субо-
ту, 22-го січня 1955-го, як
ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗА-
ЛЕЖНОСТІ в Джерзі Сіті, і
при цій нагоді закликаю
всіх громадян цього міста
приєднатися до громадян ук-
раїнського походження для
відповідного і гідного відзна-
чення цієї дати та великого
значення, яке вона мала зокре-
ма для Українського Наро-
ду. А далі я оцим заря-
джую, щоб Національний
Прапор України був публіч-
но виставлений на Сіті Гол
міста Джерзі Сіті в дні 22-
го і 23-го січня 1955-го
року.

На доказ того я оцим під-
писую своє ім'я і наказую
прикласти Велику Печатку
міста Джерзі Сіті, в цьому
дні 7-го січня, Року Божого
1955-го.

Підписаний: Бернард Дж.
Беррі, посадином міста Джерзі
Сіті.

Широкий відгомін у місцевій
американській пресі

Імпреза в Сіті Гол відбула-
ся широким відгомін у міс-
цевій американській пресі.
На увагу заслуговує зокрема
вістка, подана в "Джерзі
Джорнел" з 8-го січня. В до-
вій інформації, затитуло-
ваній: "Український прапор,
подарунок містові, повітає
в День Української Незалеж-
ності", між ін. сказано:

"Тисячолітній блакитно-зо-

лотий прапор, що символізує
українську волю, повітає
з фронту міського будинку
Джерзі Сіті 22-го січня, в
Дні Української Незалежності.
Прапор передано посади-
нові Бернардові Беррі вчор-
а, як представники Джерзі
Сіті прислали до понад
трьох сотень українських аме-
риканців в офіційному свят-
куванні Різдва за Юліансь-
ким календарем. Зала зібрань
у ратуші, що була свідком
безчислених і галасливих
політичних суперечок, хвилю-
вала вчора побожними, оду-
шевленими мелодіями століт-
ніх українських різдвяних ко-
лядок. Марсел Вагнер, про-
відник події, говорив, що з
уваги на рух серед україн-
ців в З'єдинених Державах,
щоб приєднатися до латинсь-
кого календаря, вчорашнє
святкування Різдва могло б
бути останнім в дні 7-го січ-
ня. Посадином Беррі та комі-
шенери Доналд Спенс і Джо-
зеф Соріро та, раніше, Ло-
ренс Гіпел і Йошуа Рінглі
поклали свої підписи під
резолюцією міської комісії,
проголошуючи день 22-го січня,
Роковини Українського Зри-
ву в 1918-му році, Днем
Української Незалежності в
Джерзі Сіті.

"Джерзі Сіті є головною
квартирою Українського На-
родного Союзу, що нарахо-
вує понад 70,000 членів, та ук-
раїнськомовної газети, що-
денника "Свобода". В сцені,
яка нагадувала старовинний
звичай громадян передавати
подарунки своїм володарям,
дві одягнені в чудові націона-
льні костюми дівчини, Хри-
стина Боднар і Оксана Луців,
передали посадинові Беррі
прапор та чудово вишиту по-
душину для п-ні Беррі. Про-
мовці висловлювали надію на
швидке визволення понево-
леної совєтської України...

Драган, редактор "Свободи";
А. Шаран та Ст. Шумейко"...
Разом із цією вісткою,
"Джерзі Джорнел" помістив
теж фотографію, як дві дів-
чини передають посадинові
прапор.

Довшу вістку про цю імпре-
зу надрукував теж "Голос
Діспач", поміщуючи теж фо-
тографію, як посадином Беррі
у привітності Веч. о. Лотови-
ча, п. Д. Галичина, адв. Ва-
гнера, п. Шарана та зазначив
двох дівчат підписувати декла-
рацію про День Української
Незалежності.

Незавидна доля дітей Сталіна

Відень. — Василій Сталін,
син "ясного сонечка", помер
восени мин. року в якомусь
азійському концентраційному
таборі, а в Свєтлану Сталіну
виселено з Москви і вона жи-
ве десь на провінції. Таку віст-
ку принесла австрійська прес-
а, покликаючись на інформа-
ції, здобуті від неназваного
західного дипломата, що пе-
реїздом з Москви затримався
був у Відні. Василій Сталін,
пильк і авантюрист, дістав був
під час останньої війни рангу
генерала летунства, хоч не
мав ані високої військової ос-
віти, ані воєнних заслуг.
Старшинський корпус совєт-
ської армії його ненавидів.
Сталінові сина арештували
разу після ліквідації Берії. В
останніх дніх неуги Сталі-
на його сина та доньки не до-
пущено до смертної постелі
батька, і цей факт є одним із
найповажніших доказів, що зі
смертю диктатора не було
так, як про це писали офіційні
повідомлення. Василія Ста-

ДО УКРАЇНЦІВ
З БУКОВИНИ

Гурт буковинських емігран-
тів запланував опрацювати й
видати в електричній ілюстра-
ційній науковий твір "Буковина".
Історична кончеість зобов'я-
зує нас видати цю працю. Пля-
нування і підготовлення ма-
теріалів тривають уже поверх-
трьох років. Джерела і ма-
теріали, доставлені численними
співробітниками, опрацьовує
редакція у складі: Т. Врин-
дзан, А. Жуковський і Д. Квіт-
ковський. Велика етнографічна
карта Буковини у нісках ко-
льорох (1:300,000) уже надру-
кована і буде включена до
книги.

Для фінансової господарки
створено Видавництво, а для
перевірки фінансів — Контроль-
ний Комісія. Видавнича Комі-
сія (І. Попович, Ф. Л. А. Жу-
ковський, Д. Яремчук, І. Кир-
стюк) має завдання придбати
потрібні фонди на видання і
тому звертається до всіх буко-
винців ширю підтримати цей
почин добровільними датками.
Журтовдаві, які зможуть по-
10 доларів і більше, одержать
один примірник книжки. Ті, які
пожертвувать від \$25.00, ста-
нуть добродіями, а від \$50.00
будуть зараховані членами-
фундаторами і їм імена бу-
дуть вміщені в книзі.

Листи просимо адресувати:
P. O. Box 4009,
Philadelphia 18, Pa. U.S.A.

Поштові перекази (Money
Orders) або чеки просимо ви-
повнювати на:

"Fund Bukovina"
Philadelphia 18, Pa. U.S.A.

Зазначуємо, що ніхто з чле-
нів випусканих Комісії
або з помічників співробітників
цього твору не є платені; на-
паки, всі вони виконують свою
роботу, як священний обов'язок
супроти своєї батьківщини.
Есентуальний дохід призначе-
ний на скорочення видання
цього твору в одній із світових
мов з метою ширити правду
про Буковину і серед чужин-
ського світу.

Р. Сміль-Стоцький, І. Пачук,
ЗДА.

О. прот. В. Слюсар, о. прот. Д.
Фотій, Д. Білак, О. Старчук,
М. Суховерський, Канада.

о. В. Лотович, парох церкви;
Д. Галичина, голова УНС; А.
Драган, редактор "Свободи";
А. Шаран та Ст. Шумейко"...
Разом із цією вісткою,
"Джерзі Джорнел" помістив
теж фотографію, як дві дів-
чини передають посадинові
прапор.

Довшу вістку про цю імпре-
зу надрукував теж "Голос
Діспач", поміщуючи теж фо-
тографію, як посадином Беррі
у привітності Веч. о. Лотови-
ча, п. Д. Галичина, адв. Ва-
гнера, п. Шарана та зазначив
двох дівчат підписувати декла-
рацію про День Української
Незалежності.

Незавидна доля дітей Сталіна

Відень. — Василій Сталін,
син "ясного сонечка", помер
восени мин. року в якомусь
азійському концентраційному
таборі, а в Свєтлану Сталіну
виселено з Москви і вона жи-
ве десь на провінції. Таку віст-
ку принесла австрійська прес-
а, покликаючись на інформа-
ції, здобуті від неназваного
західного дипломата, що пе-
реїздом з Москви затримався
був у Відні. Василій Сталін,
пильк і авантюрист, дістав був
під час останньої війни рангу
генерала летунства, хоч не
мав ані високої військової ос-
віти, ані воєнних заслуг.
Старшинський корпус совєт-
ської армії його ненавидів.
Сталінові сина арештували
разу після ліквідації Берії. В
останніх дніх неуги Сталі-
на його сина та доньки не до-
пущено до смертної постелі
батька, і цей факт є одним із
найповажніших доказів, що зі
смертю диктатора не було
так, як про це писали офіційні
повідомлення. Василія Ста-

КНИЖКА І ЧАСОПИС
— НАЙНЕОБХІДНІШІ РІЧІ
В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ
РОДИНИ.

ПРО роман Василя Барки "РАЙ" писали вже літературні
критики й звичайні читачі (Л. Луців, К. Каслевський, М.
Островецька, Л. Шанковський, Т. Т. О. Чернова, С. Кар-
пенячєва, Юрій Шерех і О. Рєшетіло). Ось воєн високо
оцінили цей Варчин твір.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЦЕН ВЕЛИКИЙ РОМАН
ВАСИЛЯ БАРКИ
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Season's Greetings

НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ

ORANGE SAVINGS BANK

288 MAIN STREET ORANGE, N. J.

MISCELLANEOUS

НА ЦІЛІ СВЯТА
ГОТОВИ
ПРИПНІЯТИ!
Подасмо обід, який
Вам подобається.
ДАРОМ ДОСТАВА
Kl. 8-5200

RIVERDALE DELICACIES
3527 Johnson Avenue Near 236 Street, Bronx, N. Y.

Ол. Неприцький-
Грановський:
ІСКРИ ВІРИ
Поезії, том 5
Ціна \$1.50.
Замовляти:
СВОВОДА
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Річні за-
гальні збори 117 Відд. (Запо-
розька Січ) відбулися в субо-
ту, 15 січня, в год. 8-й веч.
в приміщенні 33 Е. 7-а вул. Обо-
в'язком всіх членів являється на
збори, які вирішують всі справи
на цілий рік. — С. Кучма, пр.;
В. Калина, секр.

Посмертні Згадки

ГРИГОРІЙ КЛАШІЩАК, член
Т-ва "Свобода", відділ 194
УНСоюзу в Нью Йорку, упо-
коївся по довгій хворобі 29-го
грудня 1954 р. Покійний по-
ходив із Делятина, пов. Над-
вірня, Зах. Україна. По тязь-
кій синхронічній хворобі враз
з родиною до Америки та
вступив в члени УНС в 1949
р. Покійний був широким укра-
їнцем. Залишив горем приби-
ту дружину Марію, дітей, за-
яв та вступів. Похорон від-
бувся 3-го січня 1955 р. із
погреб. заведення П. Яреми
в Нью Йорку. — В. П. П.;
І. Шумляк, секр.

ВАСИЛЬ КОСІВ, член Т-ва
"Дархавина" 275 відд. в
Джерзі Сіті, Н. Дж., упокоїв-
ся по довгій і тяжкій хворобі
24-го грудня 1954 р., прожив-
ши 65 років. Покійний по-
ходив з села Дархавин, пов. Тер-
бовля, Зах. Україна. Був ти-
хою людиною і добрим громади-
ном. Похорон горем приби-
ту дружину Марію і дві дочки
Теклю і Станіславу, всі ч-
членами УНСоюзу. Похорон
відбувся 28-го грудня з похоро-
нотного заведення до укр. гр-
кат. церкви св. Петра й Павла
а підкат на цвинтар "Голі
Крос" в Норт Арлінгтон, Н.
Дж. — В. П. П.;
І. Шумляк, секр.

ОIL BURNERS
\$279 З РОКИ
СПЛАТИ

включаючи огрівач, ре-
зервуар, контролю і інш.
тільки \$8,25 на місяць.

БЕЗ ЗАВДАТКУ.
HA. 4-3526

LICENSED & BONDED
Member Licensed Oil Burner
Installers of Queens

ANCHOR
OIL CORP.
126-30 Willets Pt. Blvd.
Corona, L. I.

Ушкоджені авто спонюють
і маюють факшці.

Для Вашої вигоди маємо те-
пер запасний авто. Коли Ваше
авто є в напраті, ми випи-
семо Вам авто в доброму
стані, забезпечене і готове до
Вашого вжитку.

PARAMOUNT AUTO BODY
281 U-Dale Ave., Uniondale
Tel.: IVanhoe 9-2303

КНИЖКА І ЧАСОПИС
— НАЙНЕОБХІДНІШІ РІЧІ
В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ
РОДИНИ.

ПРО роман Василя Барки "РАЙ" писали вже літературні
критики й звичайні читачі (Л. Луців, К. Каслевський, М.
Островецька, Л. Шанковський, Т. Т. О. Чернова, С. Кар-
пенячєва, Юрій Шерех і О. Рєшетіло). Ось воєн високо
оцінили цей Варчин твір.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЦЕН ВЕЛИКИЙ РОМАН
ВАСИЛЯ БАРКИ
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

Василь Барка
"РАЙ"

МАЮ БІЛІ 40 КАНАРКІВ
домашнього хону. Продам всі
разом, або по одному по низькій
ціні. Всі співвають і також до-
брі на розмноження. Адреса:
38 Walnut St. Montclair, N. J.
Tel. Montic. 3-5131M.

BUSINESS OPPORTUNITY

ЛОНЧОНЕТА
І СОДОВІ ВОДИ
Телефон:
TW 4-9256 або
EV. 2-4897

ДЕЛКАТЕСЕН—ГРОСЕРІЯ
морожені харчі і пиво. Повне
власнування, биз. положення.
4 кімнати. \$80 рент за апарт.
Іскен. Ідеальне для подружжя.
Тільки \$5,500. Телеф. власника:
Cloverdale 2-3073

ГОТЕЛЬ
з pkg license—вибулований 1953
Дохід \$13,500

Добрий будинок, 20 кімнат, па-
рове огрівання, міс. вода, пив-
ниця-холодильня. Всі меблі й
власнування. Гараж на 3 авт.
місце на паркування. Податок
159 на рік. Будинок забезпече-
ний на \$23,000. Дохід \$480, о-
лива \$350. Тільки \$25,000, по-
лови готівки + товар \$3,000.
BATSON REALTY
REPR. GEORGE A. DAHL
E. Main Street, Cobleskill, N. Y.
Tel. 607

GENERAL STORE
з дозволом на напикти. Добре
поставлені бізнес. Продавсь-
ся з уваги на неугу. Телеф.
в понеділок перед 12 А.М., в інші
дні в кожний час.
Mattawan 1-1637 — N. J.

САЛОН КРАСКИ
Rockville Center, досконале по-
ложення. Повний вирад. Засно-
ване тому 20 р. Власник продас
по дуже умір. ціні. Тільки ма-
лий закладок. Телеф. власника
між 7—8 P.M.
Long Beach 6-1362

REAL ESTATE

VALLEY STREAM
5-кімн. бонгало, мур. фронт з
азбест. шінглями. Викин. підвал.
пошир. піддаси, гараж, фронт.
веранда, патіо, робітня. 40x100
площа, огорожено. Догідно до
всього: школа, склепи, комунік.
46 Ash St. or call CU 5-7013

Greenpoint—Brooklyn
8-род. мур. дм в доброму стані.
Пішть 5-кімн. і два 4-кімн. а-
парт. з ланжичами. 2 бльки до
собово. 5-кімн. апарт. вільний
для купця. Річ. дохід \$2322, жа-
дас \$13,500, тільки \$4,000 готів-
ки. Телефон: Pulaski Realty, 151
Westbury Ave., Mineola, L.I. Tel.
Pioneer 7-2008.

ST. MARKS AVE., BROOKLYN
21-род. дм. Дохід \$13,000. Го-
тінк \$9,000.

PARK PLACE, BROOKLYN
8-род. дм. Дуже чистий. Дохід
\$6,200. Ціна \$18,000.
Потрібні сплати. Телеф.
Mr. MOTEL UL 8-0360

Нова книжка гумориста
ІВАНА КЕРНІЦЬКОГО
Перелетні Птахи

Оповідас про веселі пригоди
мандриків, що з України
доїжджали до Америки.
Ціна \$1.50.
Замовляти в "Свободі".
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРО-
НАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY

Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині
каждо як в даш тм
і в моті:

John KOWALCHUK

129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N